wyróżniać się poczuciem wartości, słuszną dumą, jednak przy tym wszystkim być sobą. Droga do mistrzowania to przede wszystkim umiłowanie mądrości – warto myśleć o tym, co się robi i jak się robi.

Mistrzynie Ewa Minge i Sandra Staniszewska po zakończeniu wykładów zostały uhonorowane statuetkami „Projekt: Mistrz". Komitet naukowy złożony ze studentów, wykładowców i Mistrzów wybrał najlepsze wystąpienia nagradzając je statuetkami „Impuls Mistrza".

Za wyjątkiem wykładów zaproszonych gości i wystąpień studentów w trakcie konferencji odbyły się dwie dyskusje panelowe oraz spotkania z przedstawicielami komitetu naukowego, które udzielało uczestnikom wskazówek merytorycznych odnoszących się do podejmowanego przez nich aspektu. W ramach konferencji odbył się warsztat „Podróż: ŻYCIE", który poprowadziła mgr Magdalena Kolańska z Instytutu Psychologii UZ, w ramach którego uczestnicy podjęli próbę odnalezienia odpowiedzi na pytanie: „Jak odnaleźć swoje marzenia?". Studenci mieli okazję zapoznać się z technikami wyznaczania celu, poznać swoje bariery i przeszkody, jakie towarzyszą im na drodze samodoskonalenia.

Podsumowując konferencję, dyrektor Instytutu Psychologii, prof. Tatiana Rongińska wyraziła słowa uznania i podziękowania dla przybyłych gości oraz wszystkich osób zaangażowanych w organizację zarówno ze strony studentów, kół naukowych, jak i pracowników Instytutu Psychologii.

Maria Miłkowska
Instytut Psychologii

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Międzynarodowa konferencja naukowa *I Zielonogórskie Spotkania Konstytucjonalistów*, Zielona Góra 17-19 października 2016 r.

W dniach od 17 do 19 października 2016 r. pracownicy Katedry Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego mieli zaszczyt gościć przedstawicieli nauki prawa konstytucyjnego z Polski i Europy, w ramach *I Zielonogórskich Spotkań Konstytucjonalistów*. Tematem przewodnim spotkania – w zamierzeniu organizatorów inaugurującego cykl – były *Aktualne problemy referendum*, a wydarzenie miało rangę konferencji międzynarodowej. Przewodnictwo komitetu naukowego objął Dziekan WPiA prof. dr hab. dr h.c. multi Bogusław Banaszak. W skład komitetu organizacyjnego weszli: dr Justyna Michalska (przewodnicząca), dr Anna Feja-Paszkiewicz, dr Piotr Kapusta, dr Nina Leśniak-Niedbalec, mgr Anna Chodorowska.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał JM Rektor UZ prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński, a w imieniu organizatorów gości powitał prof. Bogusław Banaszak. Wśród pierwszych, powitalnych wystąpień znalazły się wystąpienia: sędziego Sylwestra Marciniaka (zastępcy przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej) i Janusza Kubickiego (Prezydenta Miasta Zielona Góra). Pierwszego dnia konferencji odbyły się dwie sesje plenarne (I sesja inauguracyjna, II sesja plenarna), którym przewodniczyli prof. dr hab. Dariusz Górecki i prof. dr hab. Mariusz Jabłoński. Wśród referentów znaleźli się prof. UWr dr hab. Małgorzata Masternak-Kubiak, która przedstawiła wystąpienie pt. *Rola sądu administracyjnego w procesie zarządzenia referendum lokalnego*; dr Maciej Serowaniec, który zaprezentował referat *Klasa polityczna wobec instytucji referendum* napisany wspólnie z prof. dr. hab. Zbigniewem Witkowskim; prof. dr hab. Mariusz Jabłoński, który przedstawił wystąpienie pt. *Efektywność referendum ogólnokrajowego w Polsce - analiza konstytucyjnoprawnego modelu instytucji*; prof. UWM dr hab. Dorota Lis-Staranowcz, której tematem wystąpienia był *Tryb przyśpieszony w ustawie o referendum lokalnym*. Pierwszy dzień obrad zamknęła dyskusja, w której odniesiono się do kwestii podniesionych w referatach. Następnie uczestnicy udali się na uroczystą kolację do zielonogórskiej Palmiarni.

Drugi dzień spotkania wypełniły liczne, zróżnicowane tematycznie sesje panelowe oraz III sesja plenarna. Panele toczyły się równolegle, dzięki czemu uczestnicy i słuchacze mieli możliwość wyboru problematyki budzącej ich największe zainteresowanie oraz czynnego włączenia się w dyskusję, która kończyła każdą z sesji panelowych.

Panel nr 1 poprowadzony został w języku angielskim, a przewodniczył mu mecenas Giuseppe Privitera. Referaty przedstawili: prof. Dr. Dr. h. c. mult. Heribert Koeck – *From rational through plebiscitary to irrational democracy*; prof. Emilio Castorina – *The Referendum in Italy and the constitutional* reform; dot. ssa Costanza Nicolosi – *Were the U.S. Framers Right in Rejecting Direct Democracy? Evidence from Europe*. Drugiemu, także anglojęzycznemu panelowi przewodniczyli prof. Ioan Ganfalean i dr Miruna Tudorascu. Re-

gulacje prawne dotyczące referendum oraz wnioski płynące z praktyki ich stosowania przedstawili: prof. Mircea Criste – *The referendum in the Romanian Constitutional System*; prof. Eugen Cheralu, dr Andra Puran – *Procedural rules for the organization of the referendum for the resignation of Romania's President*; dr Ramona Duminica – *Advisory referendum. Discussions about the referendum organized in Romania in 2009*; prof. Olena Grinenko – *Specific International Law Reglamentation of Holding of Referendums*; Sergii Gorkavyi – *The Ukraine-EU Association Agreement after the Dutch referendum*. Panelowi nr 3 przewodniczył prof. UG dr hab. Krzysztof Grajewski. Słuchacze mieli możliwość wysłuchania referatów: prof. UG dr. hab. Piotra Uziębły, dr A. Rytel-Warzochy pt. *Kilka uwag o referendum ogólnokrajowym*; dr. hab. Marcina Wiszowatego (UG) – *Referenda dla obywateli - rekomendacje dotyczące zmian w polskiej regulacji prawnej instytucji referendów zaproponowane przez organizacje społeczne skupione wokół Instytutu Spraw Obywatelskich*; prof. dr. hab. Jarosława Szymanka – *Antynomie referendum: konstytucyjny trójkąt partycypacji, instrumentalizacji i populizmu*. Czwarty panel odbył się pod przewodnictwem prof. UKSW dr hab. Bogumiła Szmulika i został poświęcony problematyce referendum lokalnego. Swoje wystąpienia zaprezentowali: mecenas Miłosz Woziński – *Referendum lokalne w sprawie połączenia jednostek samorządu terytorialnego w praktyce, na przykładzie referendum w ramach procesu połączenia miasta i gminy Zielona Góra przeprowadzonego w dniu 18 maja 2014 roku w gminie Zielona Góra*; dr Nina Leśniak-Niedbalec – *Kontrakt zielonogórski - dokument wpływający na połączenie drogą konsensusu społecznego jednostek samorządów terytorialnych miasta Zielona Góra i gminy Zielona Góra*; dr Bogusław Przywora – *Referendum przeprowadzane z inicjatywy organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego - uwagi na kanwie referendum lokalnego w istotnych sprawach dotyczących mieszkańców Krakowa z 2014 roku*. Panel nr 5 był panelem anglojęzycznym. Jego przewodnictwo objął Aaron Fishman. Referaty wygłosili: prof. Gabriella Mangione – *Referendum in Italy. Recent issues and development*; prof. Khrystyna Pryhodko – *Referendum in Ukraine: Doctrinal and Applied Issues*. Pod przewodnictwem prof. dr. hab. Dariusza Góreckiego odbyły się panele nr 6 i 7. W ramach pierwszego z nich zaprezentowano rozważania dotyczące referendum w wybranych państwach Europy i przedstawiono referaty: *Referendum w ustroju Zjednoczonego Królestwa* autorstwa prof. UJ dr. hab. Piotra Mikuli i mgr Natalie Fox; *Instytucja referendum w systemie prawnym Republiki Białorusi*, którego autorami są prof. dr hab. Jacek Sobczak i dr Ksenia Kakareko; *Referendum ogólnokrymskie jako instrument manipulowania prawem międzynarodowym* autorstwa dr Izabeli Gawłowicz i dr Joanny Osiejewcz; *Instytucja referendum w Szwajcarii i Polsce* napisany przez mgr Annę Chodorowską i dr Justynę Węgrzyn; *Referendum w Niemczech* napisany przez dr Agnieszkę Malicką. W ramach panelu nr 7 referaty wygłosili: dr Justyna Michalska – *Rola Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych w procesie przeprowadzania referendum*; dr Piotr Kapusta – *Członkowie komisji do spraw referendum i ich status*. Panelowi nr 8 przewodniczyła prof. UWM dr hab. Dorota Lis-Staranowicz, a swoje wystąpienia przedstawili: dr Anna Feja-Paszkiewicz – *Przesłanki warunkujące przeprowadzenie referendum lokalnego w sprawie utworzenia, połączenia, podziału i zniesienia gminy oraz ustalenia granic gminy*; dr Michał Zieliński – *Demokracja referendalna w świetle nowych technologii - za i przeciw*; mgr Tomasz Adam – *Fasadowość instytucji referendum ogólnokrajowego - wybrane zagadnienia*; mgr Łukasz Brodziak – *Referendum lokalne jako efekt zanikania funkcji kontrolnej w organach stanowiących jednostek samorządu terytorialnego*.

W tym samym dniu miał miejsce wyjazd do Żagania połączony z III sesją plenarną i częścią artystyczną. Przybyłych na miejsce gości przywitał burmistrz Żagania - Daniel Marchewka. Po zwiedzeniu pałacu książęcego goście mieli okazję wysłuchać koncertu muzycznego w wykonaniu uczniów żagańskiej Państwowej Szkoły Muzycznej i artystów Filharmonii Zielonogórskiej. W pałacowych wnętrzach odbyła się III sesja plenarna pod przewodnictwem dr. Dres h.c. Rainera Arnolda, który zaprezentował zebranym serię wydawniczą „Entwicklungen im Europäischen Recht – Developments in European Law – Développements en Droit Européen" (ed. Rainer Arnold), wydawaną przez Universitätsverlag Regensburg. Prof. Rainer Arnold w obszernym wystąpieniu, które sam określił mianem laudacji, przedstawił sylwetki profesorów: Bogusława Banaszaka (UZ) i Andrzeja Szmyta (UG). Przypomniał przebieg swojej wieloletniej współpracy naukowej z wymienionymi, wymierne efekty tej współpracy, jej pionierski charakter i znaczenie dla komparatystyki prawa konstytucyjnego w Europie. W sposób szczególny uhonorował osobę prof. Bogusława Banaszaka, bowiem zaprezentował zebranym książkę wydaną w ramach wskazanej wyżej serii wydawniczej dedykowaną Panu Profesorowi, pt. *Hominum Causa Omne Ius Constitutum - In Honour of Bogusław Banaszak. Selected Essays* (vol. 15). Dzień zakończyła kolacja, urozmaicona pokazem tańca towarzyskiego.

W trzecim, ostatnim dniu konferencji odbyły się IV i V sesja plenarna, a obradom przewodniczył prof. dr hab. Andrzej Szmyt. W ramach IV sesji swoje wystąpienia przedstawili: prof. Dr. Dr. h.c. mult. Herbert Schambeck – *Das Volksbegehren und seine Bedeutung für das Staatslehre und das Staatsrecht*; prof. Bogusław Banaszak – *Możliwość uchylenia lub zmiany postanowienia Prezydenta w sprawie zarządzenia referendum ogólnokrajowego*. Na ostatnią, V sesję plenarną, zaplanowano dyskusję plenarną i rzeczywiście stała się ona okazją do wymiany poglądów, polemiki i formułowania wniosków wynikających ze spojrzenia na instytucję referendum z perspektywy doświadczeń i regulacji prawnych przyjętych w wybranych europejskich państwach. Zamknięcia konferencji i pożegnania gości dokonał prof. B. Banaszak, który wyraził nadzieję, że Zielonogórskie Spotkania Konstytucjonalistów na trwałe wpiszą się w kalendarz wydarzeń naukowych UZ i staną się „magnesem" przyciągającym znawców i pasjonatów prawa konstytucyjnego z kraju i Europy.

Warto wspomnieć, iż pokłosiem, ale też kontynuacją rozważań, które miały miejsce podczas konferencji jest książka pt. *Aktualne problemy referendum* (Redakcja: Beata Tokaj, Anna Feja-Paszkiewicz, Bogusław Banaszak), wydana przez Krajowe Biuro Wyborcze (Warszawa 2016 r.). Zawarte w książce opracowania podzielono na trzy działy (I. Ogólne problemy referendum i referendum ogólnokrajowe; II. Referendum za granicą; III. Referendum lokalne), a przedmiotem uwag autorów stały się zarówno kwestie teoretyczne dotyczące instytucji referendum, jak też wybrane kwestie budzące wątpliwości praktyków. W efekcie powstała publikacja dająca asumpt do pogłębionej refleksji nad współczesnym kształtem referendum w płaszczyźnie krajowej oraz do analizy prawnoporównawczej.

Anna Feja-Paszkiewicz